

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E@mindef.nl
Verzonden: maandag 30 maart 2020 11:45
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E@mindef.nl
Onderwerp: RE: Update desinformatie

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Voltooid

Ha 5.1.2.E,

Ik ben nagegaan wat de beste optie is voor ons – ik heb besloten de brief niet officieel in de lijn te doen, maar jullie lijnversie wel op voorhand te delen met de minister en een paar betrokken afdelingen. Ik zal daarbij aangeven dat het ter informatie is (vooral staand beleid en geen specifieke Defensiezaken).

Ik doe dit meer omdat ik hier intern wat zaken i.r.t. desinfo op orde wil krijgen 😊

Groet!

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E
Verzonden: donderdag 26 maart 2020 16:26
Aan: 5.1.2.E BS/AL/HDB/Belmdwrs
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: Update desinformatie

Hoi 5.1.2.E

Dat is prima hoor, ik denk ook dat ie bij OCW langs de minister moet.

Ik hoop dat ik hem morgen af heb... wacht nog op de juristen van EZK op input en op de politie voor akkoord over het voorbeeld.

En uiteraard het MID daar is nog geen compleet beeld uitgerold.

Hopelijk is ie maandag klaar. Zou ook nog graag finaal akkoord krijgen van IWG voordat hij richting ministers gaat. Ons interne proces is overigens (kreeg net een mail):

- Akkoord via normale interdepartementale lijn (in ons geval IWG)
- Dan naar BZK beleidsteam (komen volgens mij bijna dagelijks bijeen)
- Lijn in naar ministers, zal de nota die ik er bij stop ook met jullie delen, daarin zet ik ook dat hij bij Def en OCW ook de lijn in gaat.
- Dan gaat hij vanuit de lijn naar het IAO (ambtenaren).
- Blijkbaar beslist NCC/NCTV daarna of iets hoger in de crisisstructuur (ICCb – MCCB) moet worden geagendeerd of afgestemd.

Meer updates volgen dus!

Groeten,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E @mindef.nl 5.1.2.E @mindef.nl>
Verzonden: donderdag 26 maart 2020 16:02
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E @minbzk.nl>
CC: @mindef.nl
Onderwerp: RE: Update desinformatie

Ha 5.1.2.E,

Het spijt me nu terug te moeten komen op het proces:
Maar de brief moet toch ook bij ons de lijn door naar de minister en SG (lang verhaal, ik leg nog wel een keer uit waarom).
Krijg ik dan vrijdag de afgestemde versie van jou?

Groet!
5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E @minbzk.nl>
Verzonden: woensdag 25 maart 2020 15:37
Aan: 5.1.2.E BS/AL/HDB/Belmdwrs 5.1.2.E @mindef.nl>
CC: 5.1.2.E 5.1.2.E @mindef.nl>
Onderwerp: RE: Update desinformatie

Hoi 5.1.2.E en 5.1.2.E,

Dank voor jullie input.
Ik kan alleen veel dingen over het 'ivir stuk' niet meenemen, was ook niet per se de bedoeling daar nog commentaar op te leveren.
Dat stuk is namelijk al veel eerder met iedereen afgestemd, ook in het schriftelijke DO desinfo.
Het is ook al akkoord bevonden door MBVOM en was hier tm DG akkoord. Het was ook al lang verzonden als we hem niet uit de lijn gehaald hadden.

Enkele kleine tekstuele suggesties zoals 'inlichtingen- en veiligheidsdiensten' heb ik wel overgenomen.
Maar opmerkingen over de juridische delen kan ik echt niet aanpassen, dit is namelijk met juristen van meerdere ministeries zo afgestemd. Als ik dit aanpas kan ik dat hele traject weer beginnen ben ik bang...

Zie ook de bijlage, heb daarin gereageerd op wat ik niet heb overgenomen.
Alles in het covid stuk heb ik overgenomen in mn nieuwe versie (Die stuur ik einde van de dag).

Groeten,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E @mindef.nl 5.1.2.E @mindef.nl>
Verzonden: woensdag 25 maart 2020 10:32
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E @minbzk.nl>
CC: 5.1.2.E @mindef.nl
Onderwerp: RE: Update desinformatie

Ha 5.1.2.E,

Begrijp ik, vaart is belangrijk, anders blijven we bezig.

In de bijlage de brief met commentaar van 5.1.2.E en mij samengevoegd.

Goede brief lijkt me, mijn grootste aarzeling zit inderdaad nu bij die passage over duiding. Ik wacht graag de afstemming met het MID af.
Verder nog wat tekstuele suggesties.

Groet!

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@minbzk.nl>
Verzonden: dinsdag 24 maart 2020 17:56
Aan: 5.1.2.E BS/AL/HDB/Belmdwrs 5.1.2.E @mindef.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@mindef.nl>
Onderwerp: RE: Update desinformatie

Hoi 5.1.2.E,

Dank alvast voor je reactie en terechte vraag.

Hoopte eigenlijk dat we tekst uit het MID zouden kunnen gebruiken in de brief, dus als er dan akkoord is over de MID tekst ook gelijk hen te vragen of het opnemen in de brief oke is.

Denk inderdaad ook dat mijn eerder opgeschreven conclusie te voorbarig is, dat wordt aan de hand van de MID tekst nog wat puzzelen wat wel/niet op te schrijven...

We gaan dus zien of we vrijdag gaan halen...

Maar wil er wel graag de vaart achter houden, ben bang dat we de brief anders iedere week wel weer aan de actualiteit aan kunnen passen.

Groeten,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E @mindef.nl <5.1.2.E@mindef.nl>
Verzonden: dinsdag 24 maart 2020 17:51
Aan: 5.1.2.E @minbzk.nl>
CC: 5.1.2.E @mindef.nl
Onderwerp: RE: Update desinformatie

Ha 5.1.2.E

Dank! Lijkt mij heel goed COVID-19 op te nemen.

Het lukt mij morgen commentaar te leveren, maar ik heb alvast twee vragen over de tijdlijn (waar ook weer mijn commentaar van af hangt):

- 1) Net als 5.1.2.E aangaf, lijkt het mij heel goed de inhoud van deze brief af te stemmen met het MID. Zoals ik het nu lees, liggen de brief en 2-pager tegelijk voor in het BZK Crisisbeleidsteam, en gaat de brief daarna direct door de BZK-lijn in. Hoe is afstemming met het MID dan nog mogelijk?
- 2) Ik zat gisteren bij het MID en het bleek zeer lastig desinformatie rondom COVID-19 te duiden. We hebben een aantal algemene conclusies kunnen trekken, zoals je vast hebt gehoord. Maar voor veel zaken is nadere duiding nog noodzakelijk. Als ik de concept-kamerbrief lees, doen we een voorschot op deze duiding: "Veelal betreft het onbedoelde verspreiding van foutieve informatie, zonder een doelstelling om schade toe te brengen aan het publieke debat, democratische processen, de open economie of nationale veiligheid. Er is momenteel geen aanleiding om te constateren dat er in Nederland sprake is van gecoördineerde desinformatie campagnes."
Volgens mij is het nog te vroeg (ook met de 2-pager van het MID) om dit te concluderen. Volgens mij komt het MID na een volgende IWG op korte termijn weer bij elkaar voor nadere duiding. Ik begrijp dat we niet te lang moeten wachten met deze brief, maar is deze week noodzakelijk? Ik ben bang dat we dan vooruitlopen op de informatiepositie die we nu hebben.

Als we geen Defensievoorbeeld noemen bij het debunten (ik heb dit nog even in overweging), hoeft de brief niet bij ons de lijn door. Wel wil ik de brief graag voorleggen aan mijn directeur.

Groet!

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 24 maart 2020 15:52

Aan: 5.1.2.E - BD/PSD' <s.broek@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@minbuza.nl>; 5.1.2.E - BD/DRC/CV' 5.1.2.E @minjenv.nl>; 5.1.2.E @minbuza.nl>; 5.1.2.E @minocw.nl' 5.1.2.E @minocw.nl>; 5.1.2.E @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E - BD/PSD' 5.1.2.E @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@minbzk.nl>; 5.1.2.E BS/AL/HDB/Belmdwrs 5.1.2.E @mindef.nl>; 5.1.2.E @minvws.nl>; 5.1.2.E @mindef.nl>; 5.1.2.E BD/PSD' <5.1.2.E@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E @minvws.nl>

CC: 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @rijksoverheid.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@minbzk.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Update desinformatie

Hoi allen,

Met dank aan 5.1.2.E hierbij een aangevulde versie.
Proberen ook het IvIR rapport te betrekken op COVID-19.

Daarom een vraag voor @5.1.2.E : waar kan ik terecht voor een juridische check over de tekst over misleidende gezondheidsclaims? Toezicht is door NVWA vandaar ook aan 5.1.2.E de vraag. Hopelijk kunnen jullie me aan een collega verbinden.

Over de vraag mbt de onrechtmatige daad/auteursrecht vraag ik in eerste instantie bij onze eigen juridische afdeling maar inzichten daarover zijn zeer welkom!

Nog ter bevestiging van mij bericht van gisteren: lukt het iedereen om uiterlijk morgen op deze tekst te reageren?

Groeten,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E

Verzonden: maandag 23 maart 2020 18:16

Aan: 5.1.2.E - BD/PSD' <5.1.2.E@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E 5.1.2.E @minbuza.nl>; 5.1.2.E - BD/DRC/CV' <5.1.2.E@minjenv.nl>; 5.1.2.E @minbuza.nl>; 5.1.2.E @minocw.nl' 5.1.2.E @minocw.nl>; 5.1.2.E BD/PSD' 5.1.2.E @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E - BD/PSD' 5.1.2.E @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E @minez.nl' 5.1.2.E @minez.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @mindef.nl' 5.1.2.E @mindef.nl>; 5.1.2.E @minvws.nl>; 5.1.2.E @mindef.nl' 5.1.2.E @mindef.nl>; 5.1.2.E - BD/PSD' 5.1.2.E @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E @minvws.nl>

CC: 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @rijksoverheid.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Update desinformatie

MID terugkoppeling volgt uiteraard ook nog naar jullie (het MID is as we speak gaande).

@5.1.2.E uiteraard moet de tekst in de brief met het MID afgestemd worden, hun input is natuurlijk nodig voor de afweging of er wel/geen desinfo campagnes gesignaleerd zijn, maar goed dat je het noemt ☺ Met die zin bedoelde ik inderdaad het MID, de vraag is hoe we willen zeggen dat we hier interdepartementaal mee bezig zijn, zonder alle gremia te benoemen.

Groeten,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E

2020 14:15

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@minbzk.nl>; 5.1.2.E '5.1.2.E@minbuza.nl'; 5.1.2.E
- BD/DRC/CV <5.1.2.E@minjenv.nl>; 5.1.2.E '5.1.2.E@minbuza.nl';
5.1.2.E @minocw.nl' 5.1.2.E @minocw.nl'; 5.1.2.E <5.1.2.E@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E
BD/PSD <5.1.2.E@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E @minez.nl' <5.1.2.E@minez.nl>;
5.1.2.E @minvws.nl>; 5.1.2.E @mindef.nl' 5.1.2.E @mindef.nl'; 5.1.2.E
5.1.2.E @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E @minvws.nl>
CC: 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @rijksoverheid.nl>; 5.1.2.E
5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>;
5.1.2.E <5.1.2.E@minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Update kamerbrief desinformatie

Hallo 5.1.2.E,

Het lijkt me goed om het onderwerp desinformatie irt COVID-19 in de brief op te nemen. Het zou wat vreemd zijn om niet op deze actualiteit in te gaan.

De brief moet wel goed afgestemd zijn met het MID lijkt me zo, zodat de zaken die erin worden gezet wel feitelijk kloppen. Ik weet nl. niet of het klopt dat er in Nederland geen sprake is van gecoördineerde desinformatie campagnes. Dat moeten de analisten met zekerheid concluderen. En dat signalen over desinfo in NL bijeen worden gebracht. Hier wordt het MID mee bedoeld toch? Kunnen we zeggen dat dit al op een juiste manier gebeurt? En afstemming met het NKC is hierbij belangrijk.

Op zich open deuren misschien, maar niet onbelangrijk lijkt me. Dus, goed plan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid

Beleidsmedewerker

Mobie 5.1.2.E

5.1.2.E@nctv.minvenj.nl

Ministerie van Justitie en Veiligheid

NCTV

Turfmarkt 147

2511 DP Den Haag

.....

Van: 5.1.2.E @minbzk.nl>
Verzonden: vrijdag 20 maart 2020 17:56
Aan: 5.1.2.E @minbuza.nl>; 5.1.2.E BD/DRC/CV
5.1.2.E @minjenv.nl>; 5.1.2.E @minbuza.nl>; 5.1.2.E @minocw.nl'
5.1.2.E @minocw.nl>; 5.1.2.E - BD/PSD 5.1.2.E @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E - BD/PSD
5.1.2.E @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E - BD/PSD 5.1.2.E @nctv.minjenv.nl>;
5.1.2.E @minez.nl' 5.1.2.E @minez.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>;
5.1.2.E @mindef.nl; 5.1.2.E @minvws.nl>; 5.1.2.E @mindef.nl' 5.1.2.E @mindef.nl>;
5.1.2.E - BD/PSD 5.1.2.E @nctv.minjenv.nl>; 5.1.2.E @minvws.nl>
CC: 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @rijksoverheid.nl>; 5.1.2.E
5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>; 5.1.2.E @minbzk.nl>;
5.1.2.E @minbzk.nl>

Onderwerp: Update kamerbrief desinformatie

Beste allen,

Zoals jullie vast al gehoord hebben zijn alle plenaire debatten en AO's (behalve die over het virus) tot nader order uitgesteld.
Ook het AO desinfo krijgt dus nog een nieuwe datum. De spoed die er zat op de kamerbrief is er dus voorlopig even af.
De huidige lijnversie van de brief zit in de bijlage.

Gezien de grote aandacht die er is voor desinfo in de context van het corona virus, o.a. van de lek van het RAS rapport, de ANP vragen daarover, de maatregelen van sociale media, maar ook door de misleidende berichten zelf, is het misschien goed om in de brief ook tekst over desinformatie irt COVID-19 op te nemen.
Er is veel in beweging rond het onderwerp, ook binnen de ministeries/crisisstructuren en met andere overheidslagen is er behoefte aan informatie/beleid/opties/een boodschap.
Ons team is er in ieder geval razend druk mee en veel van jullie ook.

Dit zal wat afstemming gaan vragen, maar als we een tekst overeenkomen hebben we allen wel weer iets dat we zowel intern als extern kunnen uitdragen.

Hieronder heb ik een poging gedaan om tot een tekst voor de brief te komen. Er staan zeker nog wat opties/mogelijke afwegingen in. Suggesties zijn uiteraard zeer welkom.

Mijn vraag is:

- Hoe zien jullie een dergelijke optie in de brief en welke afstemming voorzien jullie binnen je eigen ministerie?

Dit ook i.v.m. het schetsen van een tijdspad voor een dergelijke toevoeging.

Tot slot wil ik via deze digitale weg ook 5.1.2.E introduceren. 5.1.2.E is 5.2.1.e en afgelopen maandag gestart bij ons BZK desinformatie team.

Verzoek om hem ook in berichten mee te nemen, dan is hij ook snel van alles op de hoogte.

Voor nu een fijn weekend, ik ga beginnen aan mijn social distancing digitale borrel!

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.i / 5.2.1